

פרשת מטות

ניתן להאזין לדרשות (גאת עורך העלון) בנושא ימי בין המצרים בקו פרשת

דרכים 0747962698 שלוחה 3 ← 2 ← 13

להירות הכבוד הלוטת

מסיים הרב במשפט נוסף ואומר: "וכמה ראוי לאדם ליקח מוסר וללמוד ממידות קונו ענה ודרכי שלום".

אנחנו נמצאים בימי בין המצרים, ימים שמזכירים לנו את הגלות, הגלות התחילה בגלל שעם ישראל לא היו מספיק זהירים אחד בכבודו של השני, כמה אסונות עברו עלינו מאז ועד היום, והכל בגלל חוסר רגישות לזולת.

אין אחד מאתנו שלא זוכר איזו מילת פגיעה שאמרו לו פעם, משהו שקשה לו למחות מזכרונו. ויכול להיות, שזה שפגע בו, אפילו לא מעלה על דעתו שהוא פגע במישהו.

מילה אחת לפעמים עלולה להשאיר צלקת בלב למשך שנים רבות. נכון שגם מי שנפגע צריך לעשות הכל כדי שהפוגע יראה אותו, אבל כל אחד מאתנו, צריך עם הזמן לעבוד על פיתוח מנגנון רגישות לזולת, וזו עבודה למשך כל השנה, ובפרט לתקופת ימי בין המצרים.

שמעתי מהרב בידרמן שליט"א, על מלמד בתלמוד תורה, מוצלח מאד, כל הילדים מחכים לשנה שבה הם ילמדו אצלו. ובאחת הפעמים הוא סיפר על רגע מיוחד שרומם אותו מאד, ובזכות זה הוא הגיע למה שהוא הגיע.

אבא שלו היה נוהג להתפלל בבית הכנסת בו התפל הרב אברהם גניחובסקי זצ"ל. ובכל ערב שבת אחרי התפילה, אבא שלו היה ניגש אתו אל הרב גניחובסקי, ומבקש שיבחן אותו על מה שהם למדו השבוע.

ולימים הוא שחזר, שהרב תמיד תמיד שאל אותו שאלות שהתשובה עליהן שנויה במחלוקת, ככה שגם אם הוא טעה ואמר צד אחד, הוא לא היה מובך, והרב היה אומר לו "נכון, זה מה שאומר רבי יהודה, ומה אומר רבי יוסי?...".

וככה גם אני נוהג בכיתה שלי, מסיים אותו מלמד ואומר... זו גאונות במידות, מחשבה על הזולת עד בלי די, וזהירות בכבודו. לפעמים יש לנו נטייה לזלזל בכבודם של ילדים, או בכבודם של אנשים שנחשבים כפשוטים כמו מנקים, אנשי תחזוקה, אנשים בעלי דעת קצרה יותר.

כמה אנחנו צריכים להיזהר בכבודו של כל יהודי. ה' מחל לאשה על הנדר שלה רק בגלל שהוא רצה לשמור על כבוד הבעל. ה' הסכים שיימחה שמו על המיס כדי להשכין שלום בין הבעל לאשתו, הגם שהיא לא הכי צנועה וצדיקה בעולם, שהרי היא הלכה ונסתרה עם גבר זר.

ה' החריב את הבית שלו רק בגלל שפגעו בקמצא. אין סוף למקומות שבהם ראינו שהתורה הקפידה על כבודו של כל אחד. וגם אנחנו.

וכן להפך, כמה מילה טובה יכולה להחזיק אדם. כמה כבוד שנותנים למישהו יכול להחיות אותו. כמו שאמר החזון איש על תלמידי ישיבות צעירים, 'שתי כפיות כבוד ביום זהו!'

כמה אנשים מתאמצים בשביל לקבל מדליה, או עיטור כבוד,

אנחנו נמצאים בימי 'בין המצרים'. לא לכולם יש תחושה נוחה בימים האלו. יש כאלו שלא זוכרים שזו התקופה, אבל מי שמחובר לשירים, או שחיפש תאריך לחתונה, או כל יהודי שקצת מתבונן מדי פעם בחיים, מרגיש שאנחנו בתקופה קצת עצובה, ימים אבלים כאלו...

אין שום עניין להיות סתם עצובים, לכל המנהגים שאנחנו נוהגים בימים האלו, יש מטרה, ואם המטרה לא מושגת, חבל על המאמץ שלנו.

הרי אנחנו גם ככה שומרים את המנהגים האלו, אז למה לא לנצל אותם כבר להתקדם הלאה.

מה המטרה בכל המנהגים האלו? להזכיר לנו, את החטא שבגללו אנחנו נמצאים במצב שלנו היום - שנאת חנם... חוסר כבוד לזולת... כשאנחנו רוצים להפעיל את הרמקול ולשמוע כמה שירים טובים, לשים אוזניות ולהקשיב למוזיקה, ואנחנו לא יכולים, נזכור: צריך להתחזק ברגישות לזולת! זו המטרה.

נתחיל עם משהו מפרשת השבוע, ונמשיך לכבוד הזולת.

בפרשת השבוע אנחנו קוראים על המושג של נדרים. בנושא הזה, יש הלכה מעניינת שכתובה כאן בתורה, משהו שלא מצאנו אולי בשום מצווה. בדרך כלל, כל אחד אחראי לעצמו, אף פעם לא ראינו שאדם יכול 'להתערב' למישהו במצוות שלו. ואילו כאן, אשה נודרת נדר, ובעלה יכול להפר לה אותו.

ועוד דבר, נניח שהיא לא יודעת שבעלה הפר לה את הנדר, והיא עוברת על הנדר, מבחינתה היא עושה עבירה, ובכל זאת, ה' סולח לה, כי בעלה הפר לה (רש"י, במדבר ל, ו).

ושוב, למה ה' יסלח לה, הרי היא מבחינתה יודעת שמה שהיא עושה הוא איסור תורה, ובכל זאת היא עוברת על הנדר, אז למה שה' יסלח לה, מי שמתכוון לעבור על רצון ה', מגיע לו עונש לכאורה.

עונה רבי שלום הכהן (רבה של העיר זרזיס שבתוניסיה), בספרו נהר שלום (עמוד תנ"א, על הפסוק בפרשת השבוע ל, יג), בשורה אחת: "כי מרוב ענותנותו יתברך, מוחל על כבודו, בשביל כבוד ורצון בעלה, וכדי להיות שלום בין איש לאשתו".

אומר הרב, נכון, יש כאן סוג של לעבור על רצון ה', אבל ה', בגודל הענווה שלו, "וה' יסלח לה" (במדבר ל, יג), מוחל על הכבוד שלו, כדי לכבד את הרצון של בעלה, שזה גם הכבוד שלו, כדי שיהיה שלום ביניהם.

זה מסביר לנו גם למה התורה נתנה לו רשות להתערב ולהפר דין תורה במקום שמישהו אחר כבר נדר והחיל אותו.

כי אולי אנחנו לא כל כך מבינים למה חשוב השלום, אבל מזה אנחנו יכולים ללמוד עד כמה חשוב בעיני ה' השלום, עד שהוא מוכן לתת לבעל אפשרות להפר דין תורה, העיקר שיהיה שלום בבית. שלא יהיו מריבות. שהבעל לא ירגיש שמישהו עובר על הרצון שלו, והכבוד שלו יפגע.

כף רגלו, ואחר כך את השני. עבר אדם ועוד אדם, ואז הגיע התור שלי. הוא הביט הישר לתוך עיני, ופתאום אמר: "אתה הגנב! תחזיר את הטייפ!".

באותו רגע קפא הדם בעורקי. שלושים זוגות עיניים נתקעו בי כאילו היו מחטים. כולם בחנו אותי ובדקו מה אני עושה. אמרתי: "ריבונ של עולם, אתה הרי יודע שהיו לילות שלא היה לי מה לאכול, אבל גם אז מעולם לא שלחתי ידי ולא לקחתי פרוסת לחם שלא היתה שייכת לי!", בקול אמרתי: "שאני אגע בטייפ לא שלי?! אני בכלל איני יודע מה זה טייפ...".

אבל שום דבר לא הועיל לי. המנהל אמר: "אתה הגנב. זה ברור. מחר תקבל את המשכורת שמגיעה לך, ואחרי שנקזז ממנה את עלות הטייפ תלך הביתה".

למחרת באתי, הייתי אמור לקבל עשרים לירות. המנהל קיזז שמונה-עשרה לירות - מחיר עלות הטייפ - נתן לי שתי לירות ושלח אותי הביתה. הלכתי, וכל הדרך ראיתי רק שלושים זוגות עיניים שתלויות בי.

מאז כל לילה שהייתי הולך לישון, הייתי אומר: "הריני מוחל וסולח לכל מי שחטא כנגדי, לכל מי שהכעיס והקינט אותי, חוץ מאדם זה!". גם בערב יום כיפור, בתפילה זכה, אמרתי: אני מוחל וסולח לכולם - חוץ מלאדם זה!

חלפו מאז כבר חמישים שנה - סיים האדם שמולי - לאיש לא סיפרתי את הסיפור הזה. אז מה קרה עכשיו? - שאלתי אותו.

השבוע צעדתי ברחוב ופתאום ראיתי מולי מודעת פטירה, אותו מנהל הלך לעולמו. עמדתי ליד המודעה ודיברתי אל עצמי: לא הגיע הזמן לסלוח? אם הקב"ה מוחל וסולח, למה אתה לא מסוגל. למה אתה כל כך אכזרי?

המשכתי ואמרתי: ריבונ של עולם, אני מבקש ממך, שהוא לא ייענש בגללי, אני מוחל וסולח על כל מה שעשה לי... אבל תוך כדי כך שמעתי את קולו אומר לי: 'אתה הגנב!' - ולא הייתי מסוגל לסלוח.

למחרת בבוקר ניגשתי אל רב בית הכנסת שבו אני מתפלל, סיפרתי לו את כל הסיפור ושאלתי אותו מה עלי לעשות. אמר לי הרב: "יש כאן בבית הכנסת כולל אברכים, תחלק ביניהם ששה סדרי משנה שילמדו לעילוי נשמתו, ותשלם לכל אחד מאתים שקל על כך. כשתממן מכיסך אלפיים שקל לעילוי נשמתו, ודאי תמחל לו".

עשיתי כך. חייתי עד שיגעו האברכים, נתתי לכל אחד מאתים שקל, וביקשתי מהם ללמוד את כל ששה סדרי משנה. האדם שמולי השתתק. התפעלתי ממנו. לחצתי את ידו ואמרתי לו: "אשריך! עליך נאמר: 'כל המעביר על מידותיו מאריכים לו ימיו ושנותיו!' 'כל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמים!' תבורך מפי עליון! הקב"ה יזכור לך את מחילתך לטובה, ויעמוד לך הדבר לזכות!".

תוך כדי כך הוא לופת את ידי בחוזקה ואומר לי: "אני רוצה לומר לך. נתתי אלפיים שקל לעילוי נשמתו - אבל אני לא סולח לו!!!", ופרץ בבכי...

הוא עמד כך, אדם מבוגר ממני לפחות בשלושים שנה, כיסה את עיניו בשתי ידיו ובכה כמו תינוק. פתאום לא היה יכול לעמוד יותר מולי, הסתובב והלך...

עקבתי אחריו בהליכתו, כל גופו רעד ורטט מבכי. הייתי המום... נשארתי לעמוד במקום, וניסיתי להבין: ריבונ של עולם, למה שלחת לי את האדם הזה בדיוק עכשיו...!

זו היתה פעם ראשונה שבה ראיתי אדם נושא על שכמו פצע מדמם במשך עשרות שנים, ולא יכול להוציא מפיו את המילים: 'אני סולח!'... (מתוך: 'דורש טוב' יום הכיפורים).

להיזהר... להיזהר בכבוד הזולת...

דברים אלו נערכו ונמסרו על ידי האברך דוד יעקב עבו - מנהל מוסמך - 0504148948
ניתן לקבל את העלון במייל - david0504148948@gmail.com
כמו כן, ניתן להזיז לתכנים במגוון נושאים מאת עורך העלון בקו פרשת דרכים - 0747962698

רצים, קופצים, מתאמנים ימים ולילות, אנשים מרעיבים את עצמם או עוברים ניתוחים רק כדי להיראות יותר טוב ולהיות מכובדים בעיני הבריות.

זה מראה לנו כמה צריכים להיות זהירים בכבוד הזולת, לא להעיר לילדים ובטח שלא למבוגרים ליד כולם, להחמיא על כל מה שאפשר, לא לשחרר הערות עוקצניות, בקיצור - לכבד...!

סיפר הרב ברוך רוזנבלום: לפני כמה שנים, סיימתי למסור שיעור שגרת, ובסיום השיעור, ניגש אלי יהודי נשוא פנים וביקש לדבר איתי כמה דקות ביחידות. יצאנו אל מאחורי הבנין, והוא סיפר:

עליתי לארץ כבחור, יחד עם הורי ובני המשפחה. חבלי הקליטה שלנו לא היו מן הקלים - בקושי היה אוכל בבית. היו ימים שבהם הלכנו לישון בלי ארוחת ערב, וגם בבוקר לא תמיד היה בבית משהו לקחת לארוחת בוקר. בכל זאת לא התלוננתי. השנים חלפו, כשהגעתי לגיל בר מצוה לא קנו לי לא חליפה ולא כובע. לאף אחד לא היה כסף לזה. קיבלתי כובע וחליפה בירושה מדוד שהלך לעולמו. שום דבר לא התאים למידות שלי, אבל ידעתי להודות על כך שיש לי לכל הפחות מה ללבוש.

הימים היפים שלי התחילו בישיבה - כשבכל ארוחה קיבלתי פרוסת לחם. ישבתי ולא האמנתי - אני כאן בארץ ישראל, יכול ללמוד תורה ולאכול לחם.

יום אחד כשחזרתי הביתה, הבחנתי במודעה שנתלתה בבית הכנסת, ובה הצעה לעבודה בימי 'בין הזמנים'. היות והפרוטה לא היתה מצויה בכיס, ותמיד חלמתי שיום אחד אוכל לקנות לעצמי חליפה וכובע, חולצה, עניבה ואולי גם נעלים חדשות, קרץ לי הענין ביותר.

החלטתי להקדיש את 'בין הזמנים' לעבודה באותו מפעל דתי. בפרוטות שאקבל, קיוויתי להלביש את עצמי, ואת מה שישאר לי תכננתי לתת לאבא, כדי שיהיה לו במה לקנות את צרכי חג הסוכות.

הגעתי למפעל, ובקשתי להתקבל לעבודה. הודיעו לי שעובדים כאן משמונה בבוקר עד חמש אחר הצהריים, והסבירו לי מה עלי לעשות. הסכמתי לכל דרישה והתחלתי את העבודה. כך חלפו עלי השבוע הראשון, השני והשלישי.

באמצע השבוע השלישי ארע הדבר. אותו יום התחיל כיום עבודה רגיל ושגרת. לקראת השעה 2 בצהריים קרא המנהל לכל עובדי המפעל, כשלושים במספר, להיכנס לחדר האוכל. התיישבנו סביב השולחן, ותהינו לשם מה הוא קרא לנו.

בעל הבית נכנס אחרון, על פניו ניכר כעס נורא. הוא נעל את דלת החדר ואמר: "רבותי בחדר העבודה שלי היה מונח טייפ קטן שהשמיע שירים". באותם ימים היה טייפ קטן יקר המציאות. "את הטייפ הזה" - הגביה המנהל את קולו - "הבאתי במיוחד מחו"ל. והנה היום יצאתי מהמפעל לשעה קלה, וכשאני חוזר חזרה, אני מגלה שהטייפ נעלם ואיננו.

אני דורש ממי שלקח את הטייפ - להחזיר אותו כעת! תוכלו לחסוך מעצמכם בושות - אני לא אאלץ לעבור תיק אחר תיק ולגלות את הגנב, ולא נצטרך לערב בעניין את המשטרה.

השתררה שתיקה מביכה. ישבנו שם, כל שלושים העובדים, כססנו אצבעות, הבטנו זה בזה - אבל אף אחד לא קם ולא הודה.

המנהל המתין לנו כמה דקות, ואז אמר: "אינכם מודים, ואני הולך כעת למלתחה כדי לבדוק את כל התיקים שלכם. אוי לו למי שהטייפ ימצא אצלו.

המנהל יצא, בדק תיק אחר תיק - ולא מצא דבר. הוא חזר לחדר וכולנו עמדנו דרוכים לראות מה יעשה כעת.

הוא לא היה נראה נבוך בכלל. "אין בעיה" - הצהיר - "אני מבין בחכמת הפרצוף. אסקור אתכם כעת אחד אחד, ואגלה מיד מיהו הגנב.

בלי להתמתן, הוא החל לסקור את הראשון מקצה קודקודו עד